

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Negyszer hasáborított garmond sora ára 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Készen: Oppelik Alajos (Wollzeile 22)
Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11.)
Posten: Lang Leopold (Erzsebet-tér 9 sz.)
Nyilvántartási díjak:
garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

„KELET”

politikai és közgazdasági napi lap
hatodik évnegyedére

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégítenek.

Az előfizetési árak a régiék:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egyhóra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Két honatya-candidatus.

A mi loyális ellenzékünk e világi életében ugyan már sok mindenféle programot adott közre — de ezek a farizeus jobboldaliak mindig elég malicizosusak voltak, hogy azt a nyilvánosságosan rágalmazó állítást hangoztassák, hogy a baloldal maga sem tudja mit akart. Pedig hát a sokfélekép változtatott, hol a szélsőballal kezdet fogó, hol attól nagy ostentatíóval félrehúzódo társadalmi rendmentők programjaiból csak az oly megátalkodott rövidlátók nem tanulhatták ki a párt akaratját, mint a jobboldaliak, a kik látván: nem akarnak látni.

Mert hiszen mit akar a jobboldal? Főntartani a 67-diki kiegyezést s ennek alapján véghezvinni a belserveszkedés évszázak óta először lehetővé vált munkáját. És a jobboldal ehez a programhoz megmagyarázhatlan nyakassággal és csökönyösséggel ragaszkodik. Ezt mondta 1861 óta egész 1872-ig, s ezt mondja ma is. Nevetséges következetesség, unalmas egyhanguság!

Mennyivel szebb és mulatságosabb az a változatosság, melyet a baloldal anyiszor változtatott magatartása felmutat! Egyszer határozatlan kívánja megizenni a felségnek akaratát, majd leszavazza önön magát. Egyszer ki akar békülni s csak a kiegyezés módozataira nézve van különvéleménye, majd az egész kiegyezést akarja megbuktatni. Egyszer meg akar feltétlenül hajolni a szentesített törvény előtt, majd visszasétál a törvényszegés útjára s nem megy el a delegatióba. Egyszer kezdet fog a szélsőballal, majd a „társadalmi rendet” látja veszélyeztetve e párt által. Egyszer ő felsége loyális ellenzéke, majd arczra borul azon férfiu előtt, ki az incompatibilitas elvét hirdeti. Pesten megint összecsokolódik velők, Debreczenben ismét kiátkozza őket. Egyszer a „közös ügyes alkotmány” feltétlen eltörölését hirdeti, majd hajlandónak nyilatkozik megalkudni az „időkkel és módokkal” s a quota megszavazását is igéri, csak valahogy a vörös karszékekbe juthasson.

Nó már kérdem, nem sokkal köny-

nyebb-e ebből a sok mindenféle akarhatnamból megérteni, hogy mit akar a baloldal? mint a jobboldal törekvését abból az örökös egyhangu programmból: békés fejlődés a kiegyezési alapon!

Orbán Balázs, a báró és Ugron Gábor, a világlátott, szintén gyarapítják a concertet egy vadonnat új programmal. A kit a varietas delectat: igen sok gyönyörűséget meríthet ebből az új „hitvallásból” is.

Hogy valami erősen nagy igazságérzet lakoznék a két honmentőben, azt épen nem mondhatnók, — de hát régi szó, hogy a világ szereti a bolonditást, tehát: „vakulj székely!” Ime mindjárt kezdetben így szólunk „kedves székely atyjokfiához”: „Fel székely atyafiak! fel! hiv a király szava, hogy válasszatok új képviselőket, mivel a régiék semmit sem tettek az országért, s a trónért.” Tudja ugyan ez a két hazafi bölcsen, hogy az új képviselő választást a törvény rendeli, hogy a régi képviselők csak 1872. április 20-dikáig voltak választva: de azért miért ne számítsanak arra, hogy „atyjokfiak” ezt el is felejtették, s miért ne vonnák bele a királyt a korteskedésbe s miért ne mondanák, hogy a király — nem a törvény rendelete értelmében, hanem azért hívja népét új képviselők választására, mivel a régiék nem tettek semmit. Hiszen alább ők magok hirdetik, hogy „az igazság nyomán csapatostól támad a jó, míg az igazságtalanság a nyomoruság sáska hadát termi.”

Hadnak ugyan nem vagytok had, tisztelt két honatya-candidatus, de, hogy nyomoruságos egy fegyverrel küzdötök: az bizonyos!

A királynak ugyan nem jut ebben a hitvallásban egy vékonyka éljen sem, de azért úgy látszik, hogy a két nemes vitéz „a király biztonságáért” is akarja az önálló külön magyar hadsereg megteremtését. De ha ily nemeslelkűleg érdeklődnek a király biztonsága iránt, miért oly gyűlöletes színben tüntetni föl mindazt, a mi „osztrák”, mikor ugyanez a király az osztrákok fejedelme is, mikor ez osztrák tartományokkal szövetségben élünk s mikor ők magok mondják, hogy a baloldalon van „a szeretet hirdetése, a bizalom önértékes szövetsége!”

A tréfát is szereti ez a két jó ur. A többek közt kívánja, hogy a királyi utakra nézve „az ellenőrzés nagyobb s a haszontalan utbiztosok száma kisebb legyen.” No mert köztudomású dolog, hogy kevesebb ember több munkát képes végezni.

Az igazmondást is szeretik, midőn annak bizonyításul, hogy lehet közös fejedelmünknek két külön hadserege, Németország példáját hozzák föl, hol a porosz mellett volt „külön bajor, badeni, szász sat. hadsereg.” Azt persze nem kell minden székely atyafinak tudni, hogy van külön bajor, badeni, szász fejedelm is, valamint azt sincs miért orrára kötni, hogy milyen az új német birodalomnak hadi szervezete. Idevág a hitvallás azon állítása is, mely szerint „a ministerium még kormányzása első évéről sem adott zárszámadást.” — Mit is terem az „igazságtalanság?”

A financz tudományok terén is igen nagy előhaladást tett a két nagy férfiu. Nem is számíttva azt a takarékos ságot, melyet a két külön hadsereg által akarnak elérni: az adórendszer terhet az ál-

tal kívánják csökkenteni, hogy választott tisztviselők és ne „a financz” hajtja be a rovatait.

Hát most az hajtja s hát a behajtók változtatása az adó-rendszer változtatása lenne?

De mindezeknél érdekesebb az a páratlan szabadelvűség, melylyel kívánják „az ezredéves székely szabadság visszaszerzését.” Eddig ugyan azt hittük, hogy minden szabadságban egyenlőleg osztozik a magyar állam minden polgára, akár román, akár szász, akár székely legyen az. De im, az egyenlőség bajnokai, külön szabadságot követelnek a székelynek, a többi nemzetiséghez tartozó aztán lássa mit csinál. Hanem ezt a kis botlást nyomban helyrehozzák s egyetlen lehetlennel eltörlik a felsőházat, mint az egyenlőséggel meg nem egyezőt, s el a főispáni állást, mint feleslegest.

Hogy ily törlések után királyi biztosnak, az osztrák törvényeknek, a zsandárságnak, a trafiknak stb. szintén nyakára hágott Orbán Balázs és Ugron Gábor, az természetes, hisz ők különben is többet tartanak „a népre mint a ménlovakra!”

Egyebekben szintén következetes hivei a dicső baloldalnak s így a két tudós, szabadelvű, igazmondó és következetes hazafi „elválasztását” a ki nem pártolja: az nyilván hazaáruló.

Mi tehát feltétlenül pártoljuk. El kell őket választani!

B. Bánffy Albert számoló be- széde.

Tisztelt pártértekezlet!

Mindenek előtt köszönetet kell nyilvánítanom azon becses részvételért, melylyel iránymunkában utóbbi megválasztásomkor lenni kegyeskedtek, különösen hálámért fejezni ki azért, hogy midőn multikori megválasztásomkor bizalmukkal megajándékoztak sziveskedtek, nem tulajdonítva azt e meggyében vagy választókerületemben tett érdemeim elismerésének, egyedül pártunk elveihez való hű ragaszkodásnak vettem, s azon őszinte szándéknak, miszerint politikai elvüket mérsékeltéssel kívánják képviseltetni.

Meggyőződtem a felől, miszerint közös hazánk érdekeit feltölvén, politikájok által viszonyaink consolidálását elősegíteni kívánják, s meg vannak győződve, miszerint a kifejlődés, tovább építés csak azon esetben lehetséges, ha az alap, melyre fektetett, állandó. Midőn akkor az európai nemzetek, sok helyt nemzetiségek, között az önerejükben való tulbizakodás volt napirenden; s közölünk is sokan elvakítva a nem remélt vívmányok sikerétől, rombolólag csak haladni kívántak, a megkezdett de még rögzös uton, félrelökve régi institutióink emlékeit is, hitetni kívánták, hogy régi kötelékeink szétszaggatásával szerintők a tovább haladás lehetséges, önk az 1867-diki kiegyezés s a practica sanctió alapján mérsékeltéssel bizonyították be, miszerint alkotmányos érdeletökhöz, öröklött dynasztikus ragaszkodásokhoz, Erdély történelmileg elismert jelleméhez hiven, csak a lehetőség határáig, csak békés uton kívántak eljutni.

Midőn akkor egy erejében tulbizakodó nemzet, melyet nemzeti büszkeség, nyelv- és vallás egyenlőség hatalmassá tett, s Európa legőzhetlennek tartott, terjeszkedéseinek vágyából bizton következtetni lehetett az előidézendő európai zavarra, csoda-e ha lehettek közöttünk vérmes reményűek, kik ezen bekövetkezendő európai zavarból részünkre is valamit kihalászni reménylettek?

Vagy midőn a kibékülés sikerültével, s az által a kétségbevonhatlan magyar supremátia kivívásával, a nemzetiségek elégtelenségüket kimutatandók a passiv ellentállással remélték haladásunkat akadályozni, s a tért ré-

szünkre szabadon hagyták: feltűnő lehetett é, hogy voltak képzeldéseiktől tulragadtak, kik már minden veszélyt elhárítottak hive, tulajdon fajunk között a párt-viszályt felköltetni szükségesnek tartották.

Vagy midőn a mindenfelől támadással fenyegetett s belviszálytól kimerült monarchia csak az alkotmány általánosítása által volt a felbomlástól megmenekedő, s önérdékünk is tanácsolta, hogy a practica sanctió alapján dicsőségesen uralkodó felségünkkel hazánk alkotmányának biztosítása által egyszersmind nemzetünk jövőjét biztos alapra fektessük, csoda-e ha voltak gyanúsítók, kik e kiegyezés és az ajánlott békejobbat elfogadva az önérdék vagy megijedés sugallatának lenni híresztelik?

Ha akkor, mondhatom, politikai életünk kezdetén tanubizonyoságot tettek arról, hogy az alapot helyeselve, megválasztásom által pártunk győzelmét elősegíteni kívánják, mennyivel inkább bízhatom most, midőn hazánk önállása biztosítottnak látszik, hogy tömörülések által a kétségbevonhatlan eredményt fenntartani fogják.

Multikori megválasztásom óta sokban változtak az európai viszonyok, s állithatom, hogy ugy az érdeküket felfogni tudó népek, mint az uralkodó hatalmasságok egyesülnek az általános béke fenntartásának törekvésében.

Tekintsenek szét, meg fognak győződni állításom igazságáról.

Ama szerencsétlen nemzet, mely hajdani dicsőségének mámorától elvakítva készületlenül rohant önön veszélyére, legnagyobb áldozattal erejének helyreállításában fáradozik, ha áldozatkészség, hazafi lelkesedés képes leendő s a nagy materialis veszteséget némileg helyreállítani: azon morális befolyása, melylyel szemben Európában dicsekedhetett, elenyészett s hosszasan békére leendő szükség, meg hajdani állását visszaszerezve életképességét bebizonyíthatja.

Midőn a közelmultban minden hatalmak versenyeztek kegyei megnyerésért: most magára hagyatva, belviszályok között küzd, új állam rendszerének állandósításában, s midőn a mondhatni európai részvét rokonszenvenvel kísérte vég küzdelmeikben, elfordult tőlük azon perczben, midőn meggyőződött, hogy okulás helyett a köztök mindegy létezett forradalmi elem a féltelenségig fajult.

Az elsört nemzetiségek, melyek a közelmultban csak passiv magukatartásával mutatták ki Jaczolásokat, most mindenfelől egyesülnek, a Lajtántul a német, itten a magyar supremátia elleni küzdelemben; mi jövőre számíthatunk szerencsétlen hazánkban, hasonló küzdelmekre, ha közölünk is sokan pártszenvédeletől vakultan eme törekvéseket elősegíteni nem általják. Ujabb ok, mely ösztönöz bennünket önfenntartásunk szempontjából és a jelen állapot fenntartására, ösztönöz az állandó béke megvédésére, mert csak ennek áldása alatt lehetünk képesek meggyőzni a különböző nemzetiségeket, miszerint érdekeink köztökek, s alkotmányunk kedvezményeiben velők szívesen osztozunk.

Sokan képzelhetnék ezen előzmények után, miszerint talán az ellenzék a jelen béke felbontásának szándékával kívánom vádolni. Távol legyen tőlem; legkevésbbé sem kívánom hazafi érdeletöket, a közös haza iránti szeretetöket kétségbevonni. De, uraim, egy előidézett mozgalom nem mindig fékezhető azon korlátok között, melyeket a vezetők kijelöltek. Bátorodom becses visszaemlékezéseiket az 1848-diki eseményekre visszavezetni; nem épen ugy, mint most, az akkor uralkodó f. Királyunk iránti hívség volt a jelszó, a közlekedés felköltésére, s békés átalakulásnak czimezték ama mozgalmat, mind addig, míg az ágyuk megdörögve, hazánk lángba borult.

Nem kívánom t. gyűlés váddal illetni az ellenzék utolsó agyonbeszélési eljárásáért, vagy követni azokat, kik ezen eljárást épen a parlamentarizmus élet elleni merényletnek tartották; én inkább csak parlamentarizmus petulantia-nak tartom az egészet; örvendek, hogy következményeikért egyedül ők a felelősek, de örvendek különösen azért, mert eljárásuk által alkalmat nyújtottak mi nekünk meggyőződni a felől, miszerint nincsen hatalmokban békét hirdető elveiknek következetes keresztülvitele, midőn ugy ezen eljárásukban, mint a később összehívott nagy ellenzéki gyűlésen Pesten, pártár-

nyalatok kisebbsége által a szélsőségekre ragadtattak.

Hogy nincsen okunk feladni jelen álláspontunkat, az eshetőségnek vagy egy bizonytalan jövőnek kitenni közös hazánk sorsát, a felől meggyőzőhet azon eltérő nézet, melyet közelebből három vezérük nyilvánított; — de hogy igen is lehet méltó okunk az aggodalomra, azt hiszem figyelmeztetnem sem kell, ha a szélsőségek vezetőjének utóbbi levelét olvasták, midőn ujabbban csak a felforgatás után helyezi kilátásba tanácsát. (Vége köv.)

Birtokrendezési eljárás az ország erdélyi részében.

(Folytatás.)

Mindazonáltal köteles a törvényszék a tárgyalás megkezdése előtt egy e célra kirendelt bírói tagja által a felek között az egyezséget megkísérteni, s annak eredményét a jegyzőkönyvben kitüntetni.

Oly urbéri perek tárgyalására, melyeknek tárgyát kizárólag, vagy egyéb kérdéssel kapcsolatban, azon kérdés képezi, hogy az illető székelőföldi birtok urbéri természetű s ennél fogva országos kárpótlás útján váltandó-e meg? az az 1868-dik évi mártius hó 11-kén kibocsátott bel- és igazságügyi ministeriumi rendelet 8-dik §-a szerint kirendelt s illetőleg kirendelendő urbéri jogbiztos is megidézendő, a ki is köteles az idézett rendelet által kijelölt határok között észrevételeit a jegyzőkönyvbe iktatni.

Az ezen kérdést érdeklő ügyekben az urbéri jogbiztos beleegyezése nélkül a felek között kötött egyesség az országos kárpótlási alap irányában hatálytalan.

A per tárgyát képező székelőföldi birtok jogi természetének kimutatása végett köteles a törvényszék, az 1879-es évi urbéri összeírás s az adózási táblák kivonatát, valamint az országos kárpótlás esetleges felvételéről szóló adatokat, ha ezeket a felek felmutatni nem tudnák, hivatalból megszerezni, illetőleg azoknak nem látét a hivatalos adatok alapján megállapítani.

13. §. Ha valamely birtok jogi természetét illetőleg külön per indított meg, vagy pedig a birtok jogi természete a rendezés egyéb kérdéseivel együttesen képezi a per tárgyát, a mennyiben a felek az érdemleges tárgyalásba még nem bocsátkoztak, az eljárásnál a 12-dik §-ban megállapított szabályok lesznek követendők.

Ha azonban az érdemleges tárgyalás a birtokrendezési kérdés iránti tárgyalással kapcsolatosan megkezdett már, de elsőfoku bírósági ítélet még nem adatott ki, ez esetben a tárgyalás az eddig fennállott szabályok szerint folytatandó ugyan, azonban a birtok jogi természete külön ítélet által állapítandó meg.

A perorvoslatokra nézve, ideértve az igazolást és a perújítást is, a törvénykezési rendtartás szabályai követendők.

Ha végre a jelen szakasz második bekezdésében foglalt eset forog fenn, azonban az ítélet már a feleknek vagy ezek egyikének

kiadatott, ez esetben a birtok jogi természete iránti kérdés, a birtokrendezés többi kérdéseivel együtt, az eddig fennállott szabályok szerint intézendő el.

II. Fejezet.

A rendezés megengedhetősége.

14. §. Közirtokosságokban, hol az arány még nem hozott be, az arányosítás az urbéri rendezéssel egyidejűleg s ugyanazon bíróság előtt, de külön perben eszközölendő.

Az arányosítás mikénti eszközöléséről a IV. fejezet intézkedik.

15. §. Egyéb urbéri rendezési ügyekben az első keresetlevél tárgyát mindenkor a rendezés megengedhetősége, s e végett a segédadatoknak megszerzése, a rendezés tárgyát szolgáló birtokfelvételi főkönyvnek, térrajznak, az osztályozásnak és becslésnek elkészítése és hitelesítése képezi.

A tárgyalási nap rendszerint a kitűzés napjától számítandó 45-dik napra tűzendő ki. Ha azonban a bíróság alperesek lakásának távollága vagy egyéb előtte ismeretes fontos körülményeknél fogva a tárgyalási napnak hosszabb időre leendő kitűzését szükségesnek látja, ez 45 napnál hosszabb, mindazonáltal 60 napot túl nem haladó időre is kitűzhető.

16. §. A keresetlevél három példányban adandó be; az első teljes példány a törvényszék-nél marad, a második teljes példány a legelől megnevezett alperesnek, a harmadik, csatolmány nélküli példány pedig felperesnek, illetőleg felpereseknek adandó ki.

A többi alperesek felzeteken értesítendők, s az idézési végzésben kijelentendő, hogy a keresetlevelet és csatolmányait a törvényszéknél megtekinthetik.

17. §. A törvényszék által hivatalból megindított birtokrendezési ügyekben a keresetlevélre hozott idéző végzés a hivatalos lapban is közzéírva teendő.

Más esetekben a hirdetmény általi idézés csak a felek határozottan kifejezett kívánatára vagy a törvénykezési rendtartás 268. 269. §-aiban meghatározott esetekben eszközölendő.

18. §. Az első tárgyalás alkalmával, a rendezés megkezdése előtt, a törvényszék kiküldött tagja (23. §.) hivatalból köteles megvizsgálni, vajon mindazok, kik a rendezés körül érdekelve vannak, megidéztettek-e? Ha az érdekeltek közül valamelyik bármilyen okból nem idéztetett meg, s a hiány azonnal pótolható, a kiküldött bíró a megidéztetést rögtön elrendeli, ha pedig ez nem volna azonnal eszközölhető, ez esetben a tárgyalás elnapolását s az új tárgyalási határra valamennyi érdekeltnak megidéztetését rendeli el.

19. §. Az előkérdések fölött az 1868. LIV. t. cz. 144. §-ban szabályozott jegyzőkönyvi eljárásnak van helye.

20. §. Ha alperesek sem maguk, sem kellőleg felhatalmazott ügyvéd által nem jelennek meg, köteles a törvényszék a tárgyalás elnapolása s másik tárgyalási nap kitűzése mellett részükre ügygondnokot rendelni. Erről az illetők oly hozzáadással értesítendők, hogy szabadságukban áll a kitűzendő tárgyalásra

személyesen vagy ügyvéd által kirendelt ügygondnokot utasítani.

Ha pedig a kinevezett ügygondnok nem jelenik meg a tárgyalási határra, a bíróság őt kötelessége teljesítésére pénzbírság kiszabásával szoríttatja.

A tárgyalás elhalasztására okot adott fél egyébiránt az ezáltal másoknak okozott költségek megtérítésében mindig elmarasztalandó.

21. §. Ha mindazáltal a tárgyalás csupán tagosításra vonatkozik s a megjelent birtokosok birtoka együttvéve, a tagosítandó határnak legalább egy harmad részét képezi: a tárgyalási határra elhalasztásának nem leendő helye.

Ez esetben az vélelmeztetik, hogy a meg nem jelent pertársak a tagosítást kívánókhöz járulnak.

22. §. A tárgyalás megkezdése után annak más, mint a 20. §-ban meghatározott okból leendő elhalasztását a bíróság csak akkor engedheti meg, ha az az ügy érdekében okvetlenül szükségesnek látszik.

23. §. A törvényszék egy a fentebbiek szerinti tárgyalás vezetésével, valamint az előmunkálatok és segédadatok beszerzésével, egybeállításával és hitelesítésével egyik bírói tagját bízza meg.

Az e végett kiküldött törvényszéki tag köteles a jegyzőkönyvi tárgyalás megkezdése előtt a felek között az egyezséget megkísérteni, s annak eredményét, a felek aláírása mellett, az esetleg eltérő nézeteknek határozott megjelölésével, a jegyzőkönyvbe, annak elején beiktatni.

24. §. A törvényszék a létrejött egyezséget csak alaki tekintetben veszi vizsgálat alá, s az arról felvett okiratot mindenik félnek hiteles alakban hivatalból adja ki; ha pedig az egyesség nem sikerült, a vitás pontokra nézve a jegyzőkönyvi rendes eljárás azonnal megindíttatik.

25. §. Azon adatok, melyekre a felek birtokrendezési igényüket alapítják, általuk hiteles alakban a perhez csatolandók.

Tagosítás iránti keresetnél a felperes általában, ha pedig a kereset tárgyát arányosítás képezi, azon fél, mely az arány kulcsát az 1871. LV. t. cz. 4. §-át kívánja alkalmaztatni, a mennyiben egyesség nem jött létre, a határról készült hiteles felmérést, s ennek hiánya esetében az adórajstromok szerinti egy-egy birtokok tértérképének kimutatását hiteles alakban köteles a tárgyalási jegyzőkönyvhöz csatolni. Ennek elmulasztása esetében a hiányt a mulasztó fél költségére a törvényszék szerzi meg.

(Folyt. köv.)

20-ik közlemény a Kolozsvárt felállítandó árvaházra történt adakozásokról.

Alapítók 200 frttal.

A Kolozsvári Kör.
Gr. Teleki Domokosné

összeg 400 frt.

egyenlő érdeklől olvashatá. Ismertünk egy nőt, ki énekével egész országok népességét ragadta el. S az elme mindezen válfajainak semmi határa nincs.

Oly képességek ezek, a melyekért hálásoknak kell lennünk. Mindenik egy-egy új irányt jelzi az emberi erőnek. Képtelenek vagyunk bármelyiktől is megtagadni tiszteletünket. Polgárisodásunk számtalan ilyenmő járulékból van összealkotva. S a sikert bizonyára próbákönök tekintjük másoknál, valamint magunkon is először ily minőségben alkalmazzuk azt. Önbecsülésünk fokozódik, ha sikert értünk. S az említett jótevőktől épen oly kevéssé sajnáljuk a dícséretet vagy elönyt, melyhez fáradozásuk által jutottak.

A felhozott példákban már egészen különböző fokaira találunk az erkölcsi érdemnek. A nagy vívmányok melyeket végig magasztalunk, nem oly nagy jelentőségűek, mint a minő zajt velők ütünk. Térbeli előnyök azok, s a valóságban mivel sem emelik nagyságunkat. A világ nagy emberei azok nélkül is meglettek. Newton nagy volt távirda, gőzkocsi, gummiczipők s kénygyufa nélkül. Hasonlót mondhatunk Shakespeare-, Scipio- és Socratesről is. Vivmányaink segélyével vajmi könnyen eljuthatunk oly tájakra, hol azok nemcsak hiányzanak, de sőt meg is vettetnek. Az arab seik-ek földünk legmúltóságtejes emberei, nem érzik hiányukat, pedig birnak annyi önértéssel, mint az angolok, s az őket meglátogató francziák s amerikaiaktól is kinyerik a becsülést, mely egy vitéz s derék embert megillet.

E vívmányok természetesen nagy különb-

Ürmösi Samuné ivén folytatás.

Alapítók 100 frttal.

Baranyai Szirmay Zsuzsánna
Br. Kemény Albertné sz. Morvay Sofia.
összeg 200 frt.

Papp Miklósné ivén folytatás.

Részvényesek 2 frt évi díjjal.

Szigethy Józsefné	1 részvény
Vélics Lajosné	2 „ 4 frt.
Cseh Andrásné	1 „
Eichner Anna	1 „
évi összeg 10 frt.	

őzv. Császár Gáborné ivén Hidalmáson.

Ajándékok.

őzv. Császár Gáborné 5 frt, gr. Toldy Eulalia 5 frt, Csongrádi Marie 1 frt, Konya László 1 frt, Teutsch Frigyes 1 frt, Korda László 1 frt, Hatfaludi Auréli 1 frt, N. N. 46 kr, Horváth Etelka 1 frt, N. N. 2 frt, Péchy Mari 1 frt, Sebestyén Biri 1 frt.
össz. 20 frt 46 kr.

A „Magyar Polgár“ t. szerkesztőségéhez.
Ajándékok.

Gyarmathy Zsigmond 10 frt, Stéger Mihályné 10 frt, K. Papp Ilona 5 frt, K. Papp Erzi 5 frt, K. Papp Ernő 5 frt, K. Papp Cornél 5 frt, Perlaki Margit 1 frt, névtelen 1 forint.

összeg 42 frt.

A „Kelet“ t. szerkesztőségéhez.

Fenyvesi Adolf Pestről 1 frt, Szenkovich Márton 5 frt, Vas Imre Bezdédről 1 frt, Kilyés Ferencz 10 frt, Görgény-Szt.-Imréről Login József 2 frt, Fuchs Szilárd 2 frt, R. 1 frt, Guba Károly 1 frt, Toth Lajos 50 kr.

A „Kelethez“ folytatás.

Vajda Linka ivén M.-Vásárhelyről.

őzv. gr. Kemény Miklósné 5 frt, őzv. Zeyk Domokosné 3 frt, br. Kemény Kati 2 frt, br. Kemény Károly 2 frt, br. Kemény Erzi 1 frt, Gyárfás Domokosné 1 frt, Gyárfás Málna 1 frt, Bihari Sándorné 1 frt, Szász Robertné 1 frt, Kozma Endréné 1 frt, Scheitz Antalné 1 frt, őzv. Molnárné 40 kr, Vajda Ilona 60 kr.

összeg 43 frt 50 kr

A „Pesti Napló“ t. szerkesztőségéhez.

Dr. Adler Ignác 25 frt, dr. Császár Károly 5 frt, dr. Neuman Antal ügyvéd 5 frt, Frank Miksa 3 frt.

összesen 38 frt.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében hálás köszönetünket

Kolozsvár, 1872. Maj. 29-én

B. Bornemisza Ignác zné,
elnök.

Szász Domokosné,
titkár.

„KELET“ TÁRCZÁJA.

A siker.

Society and solitude. Twelve chapters, by Ralph Waldo Emerson. London. 1871.

I.

(M. A.) Az emberek úgy vannak alkotva, hogy mindenik bir bizonyos diadalmaskodó előnnyel, mely az ujjak, szem, fül, s számítás, az anyagi, zenei vagy irodalmi képesség ügyes alkalmazása által a társadalomnak értékesíthető új kíváncsiságot képes nyújtani. Giotto egy tökéletes kört tudott vonni; Steinhach i Ervin egy „Münster“-t épített; Olaf norvég király az evezősök mozgó rudjain körül tudta járni hajóját; Ojeda egy toronyból kidugott deszkán képes volt gyorsan végig futni, rögtön megfordulni s épen oly gyorsan visszatérni; Bernini florenczi művész jelen volt egy operának előadásán, melyhez a diszleteket ő festette, a szobrokat ő faragta, a gépeket ő találta fel, a zenét s szöveget ő szerezte s a színházat ő építette.

„Semmi sincs a háboruban — mondá Napoleon, — a mit saját kezeimmel ne csinálhatnék meg. Ha senki sem készíthet löport, azt én is tudom gyártani, ágyukat én is tudok önteni, azok használási módját a csatában szükség esetén én is képes volnék tanítani. S mint tudjátok a kormányzatban én voltam az egyedüli, ki a pénzügyet rendbe hozta.“

Linné-ről beszéllek, hogy midőn a svéd hajógyárakban rothadásnak indult az épületfa, a kormány őt bizta meg valamely óvszer feltalálásával. Linné tanulmányozni kezdé az épületfát rongáló rovarokat, s úgy találta, hogy azok april hó bizonyos napjain rakják petéiket a törzsekbe. Elrendelte tehát, hogy a törzsek azon időtájjban tiz napig viz alá helyeztessenek mi által a rothadás terjedése meg lőn akadályozva.

Columbus Veragua-ban nagy bőséggel talált aranyat. Midőn elhagyá a partot, szőzötven tapasztalt, de árulásra is hajló emberrel terhelt hajóján, a böles admiral egy titkos jegyzőkönyvet vett fel az utról, mely hazájába visszavezet. Spanyolországba érkezvén, mondá a királynak s királynénak, hogy kérdezzék meg bármelyik hajósától, merre fekszik Veragua. „Azt állítom — folytatá — hogy csak annyi felvilágosítást fognak adhatni, hogy oly országban voltak, a hol sok arany van, de nem tudják az utat, melyen ismét oda érhetnének, s egy új felfedezési utat kellene újból megkísérteni. Van — tevé büszkén hozzá — egy számítási mód, mely a csillagászatot alapszik, s minden szakértők előtt pontos és bizonyos.“

Hippokrates meg tudta akadályozni a dögvészt, mely korábban Athént pusztítá, s titka vele együtt szállott sirba. Leverrier, fejében a copernic-i rendszerrel, tudta hogy hol kell egy új bolygót keresnie. Milliő példányok keltek el egy amerikai nő regényéből, melynek más könyvek fölött csak azon egyetlen előnye volt, hogy mindenkinek szívéhez szólt, s hogy három hallgatóság — a konyha, a lak- és gyermekszoba —

ségét mutatják az érdemnek, s némelyik magasb rangu erőket is rejt magában. De a közönség többre becsüli a találmányt, mint a feltaláló maga. Utóbbi tudja, hogy jobb s nagyobb is létezik annál, a miből találmánya lételetnyerte. A közönség azonban nyereséges titkot lát benne. Az emberek a feltaláló jóvedelmére tekintenek, azt gondolják magokban: Miként nyerhetnök mi is meg ezt. — Az ok és kivétel egy kissé farsztó. S miként is lehetne kicsiny vagy hamis eszközökkel nagy eredményekhez jutni? Akadémikusak épen nem vagyunk. A mit mi kívánunk, az csak a győzelem, a nélkül, hogy magával az okkal törődnénk; a napoleoni szabály szerint m i akarunk lenni a legerősebbek; okosabb embereknek tartjuk Talleyranddal azokat, kiknek órái gyorsabban járnak, mint a szomszédoké, s a kik kilesve a változás első pillanatát, a diadalmaskodó részhez állanak. Nelson szokta mondani: „Ne törődjetek soha a jogosság- vagy szemtelenség-gel; hadd jussak csak sikerhez s érem el czéomat“. Lord Brougham egyszerű ügyvédi kötelessége: „a foglyot menekülni engedni“. Fuller a jogászkor elvének nevezi azt, hogy „a korona, melyhez egyszer valaki hozzájutott, viselőinek minden bűnét lemossa.“ Rien ne réussit mieux, que le succès. Mi vagyunk kirekesztés, követelés s és önzés által. Sikerünk mindenkitől veszi el azt, a mit egynek ad. Szenvedélytől eltorzított utálatos vadászatban üzzük a boldogságot.

Felelet

a „Magyar Polgár“ 121. számában megjelent Berzenczei kalózjárata.

Marosszék, jun. 1.

A Magyar Polgárt tévútra vezette marosmenti levelezője, midőn a május 12-ki eseményeket 15 csalhatatlan „tény“ előadásával illusztrálván, alkalmat nyújtott nekünk, hogy tudósítás felderítését, állításai valótlanágát napfényre deríthessük. Lássuk a „tényeket.“

1-ső tény, hogy Berzenczei Pesten mit csinált, nem minket illetvén menjünk a

2-ik tényre, hogy „a mvásárhelyi hivatalnoki körökben egy ily szétugratás (értsd a május 12-ki) komoly és tüzetes tanácskozás tárgyait képezte.“

Valótlan állítás — a marosszéki Deák-párt a közönség előtt már elmondotta s nem is titok, hogy ama tanácskozást a követválasztóknak a jelöltek programja meghallgatása végetti behívása képezte, mi azonban a többség akarátja folytán éppen a lehető párt összeütközések kikerülése szempontjából elmaradt.

4-ik tény, „Marosszék főjegyzője Pestre küldetett utasítás végett“ gyalgól ráfogás. Marosszék főjegyzője Pesten járt, veszélyesen beteg sógorának mérnök Kis Gyulának betegsége ügyében, orvosokkal értekezni s elszállásolásáról gondoskodni s megérkezése utáni napon Kis Gyula Pestre fel is szállítottatt.

3-ik tény, hogy az alispán kikerülésével rendelt ment ki a dullókhöz alakító, — hogy majus 12-re minél több jobboldali választót csodítsanak be Vásárhelyre.

Nem igaz! mert Berzenczei nem rendeltet, hanem barátságos leveleket írt többekhez lehet dullókhöz is, kik a mellett választó-polgárok is! hogy jöjjenek be s másokat is hozzanak be politikai nézeteinek meghallgatására.

Ez az alispán kikerülésével történt valószínűleg, mert Berzenczei nem abban az iskolában tanulta a politica tudományát, a hol a marosmenti levelező, s nem látta szükségesnek az alispántól engedelmet kérni arra, hogy beszédére hallgatókat hívasson be, meglehet azért, mert már hónapok óta tapasztalja, hogy a marosszéki alkirálybíró nem veszi roz nevén, hogy Bereczki Sándor és testvér bátyja faluról falura gyűlést tartanak, kapacitálnak és izgatnak az alkirálybíró hivatalos tudomása nélkül.

5-ik tény, „hogy a dullók Tökés és Balla 20 — 40 éves embereket rendeltek és vezettek be Vásárhelyre, hogy a berendelt 3000 ember helyett csak 500 jött be s ezek közül is Bothos Kálmán figyelmeztetésére többen haza mentek.“

Hogy Tökés és Balla Berzenczeitől megírt hivást kaptak, bejöttek s másokat is bejövöltre felszólítottak, nem tudjuk, de lehetséges, ez irántijogukat kétség alá senki se vonhatja, hanem a ki azt állítja, hogy nevezettek mint dullók rendeltek be 3000 embert, annak már kezébe kelle lenni a dullók hivatalos rendeletének vagy legalább azon rendelet számára kell hivatkozni, — mert nálunk a hivatalnokok rendeletet csak írásban és hivatalos szám alatt szoktak kiadni, — a rendelet előmutatása vagy számára hivatkozás nélkül a pusztá állítás rágalom, vagy legalább is alaptalan ráfogás,

Az pedig hogy Bothos figyelmeztette az illetőket, nem igaz, — Bothos beteg volt, — szobáját őrizte, s a néppel nem találkozott.

6-ik tény, „hogy az alispán Tökést leszidta, s a távozó Tökés így kiáltott vissza: na hadd el Bothos Kálmán! te a kormánygyal daczolsz, hidd el nem leszesz soká alispán.“

Ebből a „tényből egy szó sem igaz: Bothos alispán ildomosabb tisztviselő, mint sem hogy ugy szidná a dullót, hogy arról Marosmenti ur is értesülve lehessen, — azt is tudja, hogy a dullót írásban kell rendre utasítani — Tökés pedig jobban tudja, mint Marosmenti ur hogy az alispánt nem a kormány nevezi ki, s azon kívül is 70 éves korával, s közönségesen ismert tapintatos modorával merőben ellenkezik, hogy előjárójának ily módon kiáltozzon vissza.

Marosmenti urnak ugy hiszem gondot adna, ha ezen visszakiáltott szavakat az öreg Tökésre kellene bizonyítani.

7-ik tény „hogy 5 és 10 forintosokban kapták ki némely falusiak napi díjakat, s azokat kocsmán és boltokban felváltván osztottak felette.“

Ilyen hír hozzánk is eljutott, bizonyos a vámháznál történt baloldali osztakozásról, hiteltre azonban nálunk nem talált; min nem tudjuk azt is, valjon marosmenti levelező váltott-e közelebből 5 és 10 forintosokat bálban vagy kocsmában? — de ha igen, sajnos dolognak tartanók ha azért rá fogják, hogy azon bankjegyeket követválasztási előkészületekre, kortes cikkekre vagy költeményekre adták neki: pedig bocssáson meg nekünk marosmenti levelező, ha mi székegy atyánkfiait éppen anynyira megvesztegethetleneknek tartjuk mint őt.

8-ik tény, „hogy ezen napi díjas hőso-

ket a sörkertbe bevezették, ott 537 tokány st. elköltése után Berzenczei, Jenei József, Jenei, Dénes, hihetetlen szónoklatokkal harangurozták.“

Ezen tényből csak annyi való, hogy Berzenczei szónoklott, — a tokányok híre sem volt, — Jenei József pedig az alatt beteg felesége ágyát őrizte, a Barom-vásár utcában.

Hanem csudálatos az, hogy miképen felledhette ki a tények regisztrálóját a B. S. csapatjának megvendégeléséről szóló étel és itákimutatást.

9-ik tény, „hogy ezen öntudatlan állapotig lerészegített nyers tömeget Berzenczei, Jenei Dénes, Tökés, Gegő, Szentiványi, Nagy, Sánta s más hivatalnokok vezették az Elbába.“

Ezen ténynek nevezett vakmerő állítás valótlanágát bizonyítani szükségtelen, — a közönség kezén forog Berzenczei beszéde — olvashatja abban mindenki, hogy a sörházkertben összegyűlteket ő hívta az Elbába teljesen békés szándékkal — ő ment elől s a többi követte, — a vezetésről valódenunciatio tehát nem egyéb rágalomnál, — a tarisnyába és kalapokba rakott kövek pedig marosmenti agyából nőttek ki, — rég tudja azt már mindenki Vásárhelyt, hogy az első kő az Elbából repült ki, — de hát miért nem beszél Marosmenti ur egyuttal az Elbában készen tartott botokról, melyekről maga Tisza is emlékezett s miért felejt el B. S. m.-bándi és paniti hivat, kik a kapun belől nem több joggal éljenek Tiszát s dobálták ki köveiket, mint a mennyivel a kapun kívüliek halgatták Berzenczeit s védtek magukat.

De mindezekről eltekintve, ugy hisszük, hogy sem Marosmenti, sem a baloldali lapok nincsenek feljogosítva arra, hogy egy 5 — 6 száz embert számító székelvényeseporport, mely politikai jogainak gyakorlatára gyűl össze, öntudatlan állapotig lerészegedett csordának nevezzenek.

A mi a sok súlyos sebesülés iránti tényt illeti, arra megjegyezzük, hogy a legsúlyosabb sebesülés május 12-én Egerszegen történt, azon védtelen Deák-párti panitiemberen, kit a baloldali követjelöltek eszme terjesztő gyűlése alatt fellelkesült s az nap a baloldal terített asztalánál felhevült paniti balpártiak kortes vezérök B. A. biztatására levertek.

(Vége köv.)

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, június 4 10 ó. — p. d. e.
Erkezett: 4. 11 ó. 10 p. d. e.

A központi bizottság elhatározta, hogy a pesti képviselőválasztások tizenkilencedikén kezdődjenek.

A horváth-ügyben holnap nagy ministeri értekezlet tartatik, jelen lesz Vacanovics is.

Zágrábban a csőcselék terrorizálni akarja az unionista képviselőket; legközelebb a néptömeg az utcán többeket megtámadott, bántalmazott.

Spanyol carlista lázadás teljesen elfojtatott

NAPI HIREK.

Kolozsvár, június 4-én

— A hivatalos lap mai száma: sz. kir. Kolozsvár város törvényhatóságának szabályrendeletét kezdi közleni az 1870. évi XLII. orsz. törvényeik alapján, azon módosításokkal, melyeket rajta a belügyér tön.

— A helybeli állami tisztviselők — mint értesülünk — a Buda-Pesten folyó hó 16-án tartandó országos tisztviselői gyűlésre küldötteiket megválasztották. Legszébb sikert kívánunk működésükhöz: az állami hivatalnokok valóban küzdelmes életviszonyaik javítását illetőleg.

— A városi központi bizottmány tegnap végezte be a reclamatiók és felfolyamodások felyűlvizsgálását. Sok mosolyra adtak okot a Papp Miklós, választó polgár, tömeges reclamatiói, melyek minden indoklás vagy bizonyítgatás nélkül szerették volna a választókat tizenként kitörölteni a lajstromból. A pesti ellenzékiek okosabban jártak el, mert azok legálabb ügyvédeknek bíztak meg a reclamálással; itt is jobb lett volna azok példáját követni: az ügyvéd legalább tudta volna, hogy mit kell tenni.

— A kolozsmonostori gazdasági tanári karának és hallgatósnaknak nagy része, mint halljuk, június hó második felében gazdasági kirándulást tesz Kis-Jenőre, József főherceg gyönyörű fekvésű uradalmára.

— A jogászok mult szombatra tervelt nyári mulatságát, ha ugyan az idő változó szeszélye megengedi, holnap csütörtökön fogják megtartani. A kis akadály különben csak fokozta az amugy is jó hírű jogászvígalmak érdekességét.

— Popu József volt kolozsmegyei- és jelenleg brassói járásbíró nagy csapás érte,

mult hó 31-én vesztvén el nejét. Béke a megboldogult emlékének!

— Orbán Balázs historicus. Mai vezércikkünk pótlásul fölemlítjük azt is, hogy a két honatya-candidatus politikai hitvallásában azt mondja, hogy Holland és Belgium egy fejedelem alatt állanak. Az elemi osztályokban is tudják, hogy ez nem áll. Jó volna előbb tanulni egy kissé s azután keresni a követséget.

— Nyíltkérés. K. Papp Miklós ur, az általa szerkesztett „Magyar Polgár“ tisztelet példányát Május 29-től nekem küldeni kezdte s mint a nyomtatott czimszalagról következtethet: szándéka tovább is küldeni. — Mi a czélja? Felfogni nem tudom. Annit azonban bizonyosan tudok, hogy lapjának sem saját, sem álnév alatt, tudósítóját nem voltam, nem vagyok és nem is leszek, e tekintetben tehát e kitüntetés érdemeten vagyok; továbbá tudom azt, hogy tisztelet példány küldésére Papp Miklós urat soha fel nem kértem; (mégis honnan e jószívűség!) s végre tudom, hogy a „jogfosztó“, „hazai áruló“ — s isten tudja még miféle bűnökben lélekző — Deák-pártnak voltam és vagyok jelenben is hűve, és így a M. P. tisztelet példányára még inkább érdemeten vagyok. — Szóval: semmi olyas érdememmel, mely által K. Papp Miklós ur e nagy szivesége indokolható lenne, nem bírok; a miért is egész tisztelettel felkérem a M. Polgár szerkesztőjét: ha már olyan sok ingyen-példánnyal rendelkezik, sziveskedjék lapja nekem szánt példányát, más — e megtiszteltetésre magát érdemesített egyénnek megtartani, s annak további küldését reám nézve véglegesen beszüntetni. — B.-Váralja, 1872 Május 31. Csizsár László, bálv. váraljai ref. pap.

— A „Fejérmegyei közlöny“ vegyes tartalmu társadalmi hetilap mutatószámát vettük. Az egy és félíven megjelenő lap célszerű berendezése változatos tartalma és a helyi és vidéki érdekek éber szemmel tartása folytán egy vidéki heti közlöny kellékeinek teljesen megfelel s így jövőt jósolhatunk neki.

— Helyreigazitások. Az árvabázra történt adakozások 10-dik kimutatásában Gelch Frigyesné ajándéka tévesen van 10 krnak mondva 50 kr helyett. A 17-dik közleményben b. Jozsika Leó szintén tévesen volt az ajándékozók közé sorozva, az alapítók helyett. Kérjük a kijavítást.

— Az ég csatornái Marosvásárhelyt is megnyitkák s néhány napig kövér jótékony eső öntözi a kiszáradt földet.

— Választási mozgalmak. Kővárvidéken május 31-én volt a közgyűlés, mely a választás és az alkapitányi hivatal betöltése iránt volt határozandó. Ugyanaz nap tartotta a Deák-párt is értekezletét a jelölések végett. Az eredmény még nem tudatik. A köznép nyugodt; a Deák-párt győzelme biztos; az ellenzék részéről csak azon mozgalmat jelezhetjük, hogy fellépett Medán Endre buzgó dakóromán. Hunyadmegyében június 10-én tartatik a közgyűlés.

— Hídnitási ünnepély. A mult hó 20-án nyitották meg a letenyei Murahidat hagyományos ünnepélyességek és czeremóniák között. A megnyitó beszédet, Tuboly Victor tartotta, azután a felszentelés következett, s ismét egy alkalmi beszéd melyet Királyi Pál tartott hatalmas eljenzések között. Az ünnepély komolyabb részét a vigabb követte, csapván hatalmas lakomát a zöld galyakból rögtönzött kellemes sátor alatt. Az eszem-izsomban 200-an vettek részt. Volt ökor-sütés is, és folyt a bor, szóval az ünnepélynek megadták savát, borsát.

— Az unitáriusok kolozsvári főtanodájában az 1871/2-ik iskolai év második felében tartandó közvizsgálat rendje. Június 19-én d. e. 8—11 óráig VI., VII. gymn. oszt. egyháztörténelemből. Jun. 19-én d. e. 11—12 óráig I., II., III. éves theol. hit- és erkölcsstanból. Jun. 19-én d. u. 3—6 óráig I., 2., 3. elemi oszt. minden tantárgyából. Jun. 20-án d. e. 8—11 óráig VI., VII. gymn. oszt. történelemből. Jun. 20-án d. e. 11—12 óráig III. éves theol. symbolikából és unit. vallástörténelemből. Jun. 20-án d. u. 3—6 óráig 4-ik elemi oszt. minden tantárgyából. Jun. 21-én d. e. 8—11 óráig VI., VII. gymn. oszt. mennyiségtanból. Jun. 21-én d. e. 11—12 óráig II., III. éves theol. egyházjogból. Jun. 21-én d. u. 3—6 óráig V. gymn. oszt. minden tantárgyából. Jun. 22-én d. e. 8—11 óráig VI., VII. gymn. oszt. görögnyelvől. Jun. 22-én d. e. 11—1 óráig harmóniából, orgonálásból és valdásos énekből. Jun. 22-én d. u. 2—3 óráig I. éves theol. egyházi történelemből. Jun. 22-én d. u. 3—6 óráig I-ső gymn. oszt. minden tantárgyából. Jun. 24-én d. e. 8—11 óráig VI., VII. gymn. oszt. természettanból. Jun. 24-én d. e. 11—12 óráig I., II. éves theol. zsidónyelvől. Jun. 24-én d. u. 3—6 óráig II. gymn. oszt. minden tantárgyából. Jun. 25-én d. e. 8—12 óráig VI., VII. gymn. oszt. latinnyelvől. Jun. 25-én d. u. 2—6 óráig III. gymn. oszt. minden tantárgyából. Jun. 26-án d. e. 8—11 óráig VI., VII. gymn. magyar irod. történetéből. Jun. 26-án d. e. 11—12 óráig VIII. gymn. oszt. szépiészetből. Jun. 26-án d. u. 2—6 óráig IV. gymn. oszt. minden tantárgyából.

Jun. 27-én d. e. 8—11 óráig VI., VII. gymn. oszt. németnyelvől. Jun. 27-én d. e. 11—12 óráig I., II. éves theol. bibliai bevezetésből. Jun. 27-én d. u. 2—6 óráig a magántanulók vizsgája. Jun. 28-án d. e. 8—11 óráig VII., VIII. gymn. oszt. bölcsselemből. Jun. 28-án d. e. 11—12 óráig angolnyelvől és gyorsírásból. Jun. 28-án d. u. 3—6 óráig az érdemsorozat elkészítése. Jun. 29-én délelőtt 10 órakor az érdemsorozat felolvasása. Julius 3-án és 4-én szóbeli érettségi vizsga. Julius 5-én 8—12 óráig és délután 3—6 óráig papi szigorlat.

— A csehországi áradásokat illető a következő újabb híreket vesszük: A prágai városi tanács segélyező bizottsággá alakult s az egész országban könyör-adományokat gyűjtet; maga a tanács 10,000 firtal kezdette meg az aláírást. A német országos színház nagyszerű előadást rendez a károsultak javára, melyben Artot és Marini részt vesznek. Horovitzból egy hivatalos sürgöny jelenti, hogy az árvíz által az egész közizagazgatási kerület érzékenyen szenvedett. Negyven ember veszett el és a földekben, épületekben, marhákban okozott kár több millióra rug. Itt is alakultak segélyező egyletek. Senomatban 10 lakház és egy malom sodortatott el a víz által; Párgliczen 4 ház omlott be. Libovetzből a „Presse“ a következő részleteket hozza: A csak nagy fáradsággal menekülő lakosok a házak padlásaira voltak kénytelenek húzódni és halaggadalom közt az ár apadását várni. Többen, kik a házakban maradtak, a növekvő árral mind magasabba emelkedtek, nehányan oly szerencsések voltak, hogy a gerendákba kapaszkodva a víz fölött tarthatták magukat, ámbar a víz majdnem százukig ért. Segélykiáltások hallatszottak minden oldalról, de senki sem tudott a koromsötét éjben segélyt nyújtani. Csak reggel lehetett a nagy pusztitást látni: egész családok fultak a vízbe, a házak nagy része beomlott vagy megrongáltatott. Liboritzban 39 ember lett a víz áldozatává, a szomszéd falukban még nagyobb a pusztítás. A podersami kerületben 13 község szenvedett az árvíz által. Sok család jutott koldusbotra, gyors segélyre nagy a szükség.

— Az érdekeltség a bécsi világkiállítás iránt már is jelentékeny mérvben nyilvánul, a mi onnan is kitűnik, hogy a mult héten szállított áruk sulya 163,697 mázsát tön s szállításukra 855 vasuti kocsi kívántatott. A szállítmány 10960 mázsa vas; 6620 m. mész; 14,303 fa; 30,750 m. fővény; 99,560 m. téglala, és hét kocsi különböző anyagokból állott. Kavics 85 vonaton 1861 szekérral szállítottatott. A világkiállítás érdekeinek méltatása és népszerűsítésére több jeles szaklap föl Németországban.

— A „Sieb. Blätter“ kétségbe vonja a „Nemere“ nek lapunkban is közölt azon hírt, hogy Szebenben a magyar, román és német választók közt megállapodás jött létre dr. Nemes és Békési hírlapszerkesztő képviselő jelöltségére nézve. Az egységessé tényleg még nem létesült s a jelöltekre nézve még nem történt határozott megállapodás; de a szász választók nagy számának érületéből a nevezett lap azon reményt meríti, hogy a választás a korábban választott képviselők javára dől el. Így hát a Nemere híre csak megelőzőve van, de megezáfolva nincs.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Nyíltér*)

Idegenek névjegyzéke

Biasini szállodájában Kolozsvárt, június 2-án.

Czikmántori Pál birtokos Aradról, Auffenberg Károly es. kir. kapitány Bésből, Gombos László birtokos Tordáról, Albert Dénes birtokos Felvinczről, Imecs Ferencz hivatalnok K.-Fehérvárról, Márton Lázár kereskedő Pestről, Schulucz Simon kereskedő Nagy-Váradról, Cseke Sándor birtokos Felvinczről, Szokonyi László birtokos Debreczenből, Govrik J. birtokos Fegyverszékről, Balla Pál birtokos Huttáról, Ivanof Mátyás kereskedő Eszékéről, Goldstein Mór kereskedő Bethlenből, Gaszton Józsefnő birtokosnő Zilahról, Adler Mórítz kereskedő Nagy-Váradról, Tschuzi Károly mérnök Szalczburgból, Lészai Ferentz birtokos Magyar Zsomborról, Tischler Albin lelkész Csanálosról, Goldvieher Philipp gépész Pestről, Dietrich Károly fő mérnök Budáról, Molnár Zsigmond birtokos Beszterczéről, gróf Kornis Gábor birtokos Somkerékről, Tüzes Todor birtokos Cs.-Gorbórol. Timár Lajos birtokos Sz.-Udvarhelyről, Ketzeli Albert birtokos Hidalmásról. Páncs János birtokos Deésről, Blotschek János fő erdősz Bányahunyadról, Deák Izsák kereskedő Bányahunyadról, Toldi József birtokos Nagyváradról, Elekes Györgyné birtokosnő Magyarigenből, Szilágyi Farkas birtokos N-Enyedről, Szabo Jánosnő birtokosnő Debreczenből, Strember György magánzó Deésről, Mayer Ignác kereskedő Gyimesről, Richter Franciska magánzó Felvinczről, Fuchs Arnold kereskedő Bésből, Kerekes György birtokos Tordáról.

*) E rovat alatt közöltékért csupán a sajtóhatóság irányában vállalt felelősséget Szerk.

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül: Revalescière du Barry Londonból.

Az izléses gyógyszer Revalescière du Barry el-
távolít minden betegséget, mely a gyógyászatnak ellent-
áll; minők gyomorbetegség, idegbajok, mellbajok, tüdő-,
máj-, mirigy-, nyálkahártya-, lélekzési, hólyag- s vese-
bajok, gümőkór, aszkór, asthma, köhögés, emésztet-
lenség, dugulás, hasmenés, álmatlanság, gyengeség,
aranyér, vízkór, láz, szédülés, vértelenség, fulladás, ro-
szulát és hányás a terhesség alatt is, diabetes, melákór,
elsoványodás, csusz, köszvény. Kivonat 76.000 tanúsít-
ványból, oly felgyógyulásokról, melyek a gyógyászatnak
ellenállottak.

52. 1872.

75.872. sz. bizonyítvány.

Buda, bécsi kapu utca, febr. 28. 1872.

26 nap óta élvezem az üdvös **Revalescière**.
Ez a természet isteni adománya az én kétségbeesett
helyzetemben csodát művelt, a miért is egy pillanatra
sem habozok ezen tápgyógyszert az emberiség második
megváltójának nevezni. Ez egy kínos tüdő és légeső ca-
tarhusból és lélegzethiányból gyógyított meg, mely eddig
minden más orvosszerekkel ellenállott. Ezen csodádo-
mány a természetnek a legnagyobb dicsőítését érdemli,
s a szenvedő emberiségnek a legjobban ajánlható.

Küller Florián,

cs. k. nyugalmazott katonai kezelő

Nagyszombat, 1869. május 10.

Sokáig szenvedtem étvágytalanságban és ebéd-
nélani hányásban. Az ön jeles Revalescière-chocoládéja

a hányást végleg eltávolította és étvágyamat helyreál-
lította. Meggyőződve az ön Revalescière-jének jeles-
ségről arra indít, hogy más szenvedőnek is ajánljam.

Berger Károly

Wolfein, 1869. március 1-én.

Rendkívüli szenvedő és beteg állapotban voltam
nem bírtam sem emésztetni, sem aludni. Az ön Reva-
lescière du Barry által javulás utján vagyok és ké-
rek a mellékelt 10 frtért abból egy öt fontos szelen-
cét küldetni. Tisztelettel vagyok

Humza Alajos.

Táplálóból levén mint a hus, a Revalescière fel-
nőttek és gyermekeknek 50-szeres árát megtakarította
gyógyszereiben.

Bádogszelenczében fél fontos 1.50. 1 fontos
2.50, 2 fontos 4. 50, 5 fontos 10 frt, 12 fns 20 frt,

24 fns 36 frt. — Revalescière-chocoládé por- és tábla
alakban 12 csészére 1.50, 24 csészére 2.50, 48 csészé-
re 4.50. porban 120 csészére 10 frt, 288 csészére 20 frt,
576 csészére 36 frt. — Kapható: Barry du Barry és
társánál Bécs, Wallfischgasse 8. sz. Kolozsvárt:
Binder gyógyszerésznél. Pesten: Török, Lúzbén:
Haselmayer, Prágában: Fürst J., Brünmben: Eder F.,
Debreczenben: Mihalovics István gyógyszerésznél, Du-
na-Földvár: Nadhera Pálnál, Károlyváros: Brili F.-nél,
Kamizán: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhely: Fega-
rasi Dömötörnél, Pozsonyban: Pisztori Felixnél, Szé-
kes-Fehérvárott: Diebala Györgynél, Vághelyen: Cong-
legner Ignácánál, Csernovitzban: Schnireh Ignácánál,
Varasdon: dr. Halter A.-nál, Agrámban: Irgalmasok
gyógyszertárában, azonkívül a bécsi ház postai utal-
vány vagy utánvét mellett szétküldi.

52. 1872.

(211)

(3—3)

A gyulafehérvári takarékpénztár

igazgatósága által ezenre köztudomásra tétetik: hogy a kibocsátott **ideiglenes részvény-
nyugták** — ezek bészolgáltatása és egy részvény után 1 frt. befizetése mellett, a t. cz.
részvényesek nevére kiállított **új részvényjegyekkel kicserélhetnek**; a netalán
igénybe veendő átiratás díjja, az alapszabályok 7-dik §-e értelmében, a társulat pénztárába
befizetendő.

Köztudomásra tétetik továbbá: hogy folyó május hónap 6-kán tartott nagyválasztmány
az alapszabály 3-dik §-e értelmében egy részvény után 20% és pedig: **folyó évi
július 1-én 10% = 10 frt. mint 4-dik részlet, és szeptember 1-én 10% = 10 frt. mint
5-dik részlet befizetését elhatározta**, miről a t. cz. részvényesek — az alapszabályok 5-dik
§-re figyelemztetéssel értesítettek.

Gyulafehérvártt, 28 dik máj. 1872.

(Utánnymás nem díjazatik.)

(221)

(1—2)

Pályázati hirdetés.

A kolozsvári állami tanítónő képezdében a folyó 1872. évi október 1-én kezdődő tan-
évvel **új első osztály** állítatik bé.

Ez osztályba felvétetnek magokat tanítónői pályára szánt oly leány növendékek, kik a
14 életévüket betöltötték, a felső népiskola tanfolyamat kellő sikerrel bevégezték, egészse-
ges testalkotásuak.

A felveendőknél felvételi vizsgát kell kiállani a felsőbb népiskola tantárgyaiból (ma-
gyar nyelv, földrajz, Magyarország történelme, számtan, természetrajz, természettan).

A felvételi vizsgák f. évi **augustus 1, 2, 3-dik napjain** tartatnak az
intézet helyiségében.

Az új 1. osztályba lépni szándékozó nevendékek a fennebbiekről azon felhívással ér-
tesítetnek, hogy eziránti kérelmeiket f. évi **július-hó 25-ikéig** mint zárnapiig alólirt
jegyzőhöz (Kolozsvár bel monostor utca 184.) adják be.

A folyamodáshoz melléklendő 1) keresztlevél, 2) iskolai bizonyítvány, 3) bizonyítvány
kellő vallásos és erkölcsös oktatásról, 4) orvosi bizonyítvány, 5) kik az állam részéről nyuj-
tandó köztartási segédkezést akarják kérni, szegénységi bizonyítvány.

Kolozsvártt, 1872, május 18. kán.

Az igazgató tanács megbízásából

KOVÁCSI ANTAL.

Karvázy Gyulánál Kolozsvártt.

Videki megrendelések utánvétellel küldetnek.

(152)

Hoff János-féle készítmények.

1 üveg Maláta sör	— frt. 60 kr.
6 " " "	3 fut. 20 kr.
1 font " csokoládé I-ma fontja	2 frt. 40 kr.
1 " " " II-da " "	1 frt. 60 kr.
1 csomag maláta csukorkák	— frt. 30 kr.

Használati utasítás ingyen.

**Elismert jószágú Lyoni por „Veritable
poudre cosmétique de Lyon”** a legátar-
tanabb szépítő-szer a hölgyek részére

1 kis doboz Lyoni poudet	— frt. 60 kr.
1 nagy " "	1 frt. 20 kr.

Valódi Kölni-víz (Otkolon) Farinától Kölnben:

Valódi Kölni-víz (Otkolon) Farinától Kölnben:	— frt. 50 kr.
1 kis üveg otkolon	1 frt. — kr.
1 nagy üveg otkolon	2 frt. 50 kr.
1 nagy náddal font üveg otkolon	5 frt. — kr.

Pipere-Glicerín a legfinomabb egy üveg

Glycerin-szappany, darab	10, 15 és 30 krajczár.
Glycerin Crème vörös és fehér, egy üveg	— frt. 40 kr.

A glycerin készítmények a legátartatlanabb szépítő szerek.

Hoff-féle maláta-szappany finom, darab

" " illatos maláta növény fűdő-szappany, darab	— frt. 25 kr.
" " maláta pipere-szappany, darab	— frt. 50 kr.
" " hajkenőcs	— frt. 70 kr.

Borchardt növény-szappany, darab

Popp-féle száj-víz, üveg	1 frt. 40 kr.
Steier fűedv	— frt. 80 kr.

Pfeffermann fogpor

Koch-féle mellezúkkor, skatulya	1 frt. 20 kr.
Pagliano sirup valódi, egy üveg	— frt. 42 kr.

Seehofer-balsam, egy üveg

Liebig hús kivonata „Fleisch Extract” egy kis üveg	1 frt. 20 kr.
Egy nagy üveg	2 frt. — kr.

Féreg pusztító-szer, üvegje

20, 30, 50 és 60 kr.	
----------------------	--

Minden cikkek valódiak és frissek.

Karvázy Gyulánál Kolozsvártt.

A Liebig-féle Kumys kivonatot

a bécsi egészségügy hatóság által gyógyszerül elismert és a krakkói tudós társaság által kiválólag ajánlt
o szert a legelső rangú orvosi facultások egybehangzó véleménye szerint az első-hely illet meg minden
eddig a tüdőkörr ellen ismert és alkalmazott szerek sorában. — Gyorsan és biztosan gyógyítja a **tüdő-
vést** (a legelőhaladottabb stadiumba), a **gümőkört** (ismertető jelei: vérbányás, mell-, láz- és lélekzet-
hiány); **gyomor-, bél- és bronchialis catarrhust**, **Anémie-t**; (vérszegénység) tartós bete-
geskedés és a mercurium hosszas használata következtében; **Chlorosis-t**, (sápkór); **Asthma-t**, **Sor-
vadást**, **Hátgerinczsorvadást**, **Hysteriat** és **Ideggyöngeséget**.

Üvege 1 frt. o. ért. Dobozok 4-től bárhány üvegig.

A szállítás történik a Kumys gyógyszerintézet központi raktára által

Wien, Mariahilferstrasse 36. Bern (S. Friedli jun.)

N. B. Eddig eredménytelenül orvosszerekkel gyógyított betegek teljes bizalommal tegyenek egy
utolsó kísérletet a Liebig-féle kivonattal.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda hetüvel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

Melléklet: Megrendelési ív Abonyi Lajos „A fonó krónikája” cz. beszélyeire.

(145) (16—25)

Földhitel kölcsön

Telekkönyvileg rendezett földbirtokokra 5 $\frac{1}{2}$ % kamat 2 $\frac{1}{2}$ % törlesztés 22
évre. — 5 $\frac{1}{2}$ % kamat 1% törlesztés 34 évre, nagyobb kölcsönöket még
előnyösebb feltételek mellett is eszközöl a hatóságilag engedélyezett általános
„Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda”
Kolozsvártt bel-monostor 178 sz. emelet. Értekezhetni d. u. 1-től 4 óráig.

[76] [6—6]

Zongorák

a bécsi gyári áron adatnak,
jóságokért felelősséget
vállalok.

Demjén László

Legújabb Hangjegyek.
Ilyenki iratok és képes
könyvek minden kor
számára.
I-ma és áttartású
könyvek,
egyszerű, olcsó
népszerűen felfog-
tásokban.
Iskolai
könyvek.

Kolozsvártt.

A legújabb könyvek azonnal
kaphatók.
Megrendelések pon-
tosan és azonnal
teljesítetnek.
vidékre
is
elküldetnek.

könyv-, mű- hangjegy-kereskedés és zongora tár.

Szerzők
a legelőször áron a minőség
Használt zongorák
Szárny zongora
Piraminok

350 frt. 450 frt.	300 frt. 450 frt.	80 frt. 180 frt.
-------------------	-------------------	------------------

Legujabban megjelentek
és Stein János könyvkereskedésében Kolozsvártt kaphatók:

Párisi titkok.

Irta Sue Jenő. Francziából. I.—V. kötet.

Egy-egy kötet ára 80 kr.

TOLLA FERARDI.

Regény. Irta About E. Fordította Farkas Albert. Ára 1 frt.

SZERELMI PERPATVAROK.

Regény. Irta B. Bibra Ernő. 3 kötet ára 3 frt.

A pusztai herczeg leány.

Regény. Irta Marlitt E. Fordította Beniczky Irma. 3 kötet ára 3 frt.

Bibliai szöveg-tár.

Több jeles német szerző munkái és saját bibliai ismerete után készítette Bakóczi
János, ref. lelkész. Ára 2 frt.

AZ ARANY RABJAI.

Elbeszélések Erdély aranyvidékéről s a bányászép életéből.

Irta Lukács Béla. Ára 1 frt 40 kr.

A magyar nép élceze szép hegedűszóban.

Összegejté Jókai Mór. Ára 80 kr.

BARNABY RUDGE.

Regény. Irta Dickens Károly. Angolból fordította Berczik Árpád.
3 kötet ára 5 frt.

A bíróságokra és törvénykezésre vonatkozó
1870, 1871, 1872-dik évi rendeletek és utasítások.

Hivatalos kiadás.

Ára 8-adrétben 1 frt 20 kr. Zsebkiadásban 1 frt.

L'amant de la morte.

Roman inédit. Par Ludovic Pichon. Ára 1 frt 80 kr.

La mariée de Fontenay--aux--Roses.

Roman inédit. Par Ch. Paul de Kock. Ára 1 frt 80 kr.

Julia de Tricoeur.

Par Octave Feuillet de l' Académie française. Ára 2 frt 10 kr.

Un fils naturel.

Par la Comtesse Dash. Ára 2 frt 10 kr.

Souvenirs personnels d'émentes et de révolutions.

Par Amédée Achard. Ára 2 frt 10 kr.